

Styrelsen for
Undervisning og Kvalitet
Kontor for Gymnasier

Teglholmsgade 1
2450 København SV
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk
CVR-nr.: 29634750

Forståelsespapir – håndtering af eftertilmeldere

23.marts 2023
Sagsnr.: 22/13822

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning	2
2. Retsgrundlag	2
2. Definition af eftertilmeldere	3
3. Principper for kapacitetsfastsættelse for eftertilmeldere	4
4. Adgang til oplysninger i ansøgninger	4
5. Principper for behandling af ansøgninger fra eftertilmeldere	5
6. Principper for fordelingen af eftertilmeldere	6
7. Tidspunkter for fordeling af eftertilmeldere	6
8. Principper for orientering om ledige pladser	7
9. Principper for hensyn til hele klasser	7
10. Principper for fordeling af ansøgere, der ombestemmer sig	8
11. Retningslinjer for, hvornår en institution må afvise at optage flere elever	9
12. Samarbejde mellem institutioner og regioner	9
13. Klage over fordeling	10
14. Klage over optagelse	10

1. Indledning

Nærværende forståelsespapir er udfærdiget i samarbejde mellem parterne i Elevfordelingsforum (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Danske Regioner og repræsentanter fra hver af landets fem regioner) med henblik på at sikre en ensartet administrativ praksis på tværs af regioner for håndtering af ansøgere til de gymnasiale uddannelser, som ikke er indgået i den centrale fordelingsrunde, fordi de ansøger eller ombestemmer sig efter den 12. april 2023. Forståelsespapiret er også afstemt med de gymnasiale lederforeninger.

Regionsrådet og institutionerne i regionen kan aftale flere lokale forhold inden for rammerne beskrevet i forståelsespapiret, samt lokalt udfolde den beskrevne praksis.

Forståelsespapiret danner således rammen for ensartet praksis og fastsætter nogle principper for håndteringen og fordelingen af såkaldte eftertilmeldere. Hensigten med forståelsespapiret er særligt at sikre en god proces for eftertilmeldere, hvori de støttes i deres ønske om at tage en gymnasial uddannelse.

Det bemærkes, at fristerne for at søge om optagelse er ændret i 2023. Flere datoer i forståelsespapiret gælder derfor kun for optagelse i 2023 og vil efterfølgende blive tilpasset for de kommende år. Ligeledes forventes forståelsespapiret at blive revideret på baggrund af erfaringerne med optagelse til skoleåret 2023/24.

2. Retsgrundlag

Eftertilmeldere fordeles til og med første uge af november af regionsrådet, jf. § 11 k i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. Det følger af bestemmelsen, samt bemærkningerne hertil, at fordeling af eftertilmeldere først må finde sted efter fordeling af ansøgere i den centrale fordelingsrunde, dvs. efter den 2. juni, hvor fordelingen er afsluttet, og regionerne dermed har overblik over, hvilke afdelinger der har ledig kapacitet.

Regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgerne og eleverne, hvis de nærmeste institutioner eller afdelinger fra ansøgerens og elevens bopæl ligger i en tilstødende region, jf. lovbemærkningerne til § 11 k, stk. 2, 3. pkt.

Regionerne skal fordele eftertilmeldere enten til en af ansøgerens prioriterede uddannelsesønsker eller til den uddannelse, ansøgeren har ønsket som førsteprioritet, på en institution eller afdeling inden for 45 minutters transporttid. Regionen skal først fylde eventuelt ledige pladser op inden for afdelingernes fastsatte kapaciteter (de endelige kapaciteter), og hvis det ikke er muligt at fordele eftertilmeldere på en afdeling inden for afde-

lingernes fastsatte kapacitet, kan regionen hæve kapaciteten på en afdeling. Det vil i praksis sige, at regionen skal hæve kapaciteten på det enkelte udbud, hvor der er behov.

Det fremgår af lovbemærkningerne til § 11 k, stk. 2, 1. pkt., at det er regionerne, der vurderer, hvilken afdeling eftertilmeldere skal fordeles til. Regionerne vil herunder kunne tage hensyn til ansøgerens eventuelt ønskede prioriteter. Ansøgeren er imidlertid ikke sikret en plads på en ønsket prioritet, heller ikke selvom der måtte være plads på en prioriteret afdeling.

Det fremgår endvidere af lovbemærkningerne til § 11 k, stk. 2, 1. pkt., at regionerne ved fordelingen af eftertilmeldere, som er 20 år eller over, og som har søgt 2-årig hf på et VUC, vil skulle tilstræbe at fordele dem til et VUC inden for 45 minutters transporttid, i det omfang det er muligt (men de vil ikke være sikret plads på et VUC).

Endelig følger det af bemærkningerne til § 11 k, stk. 2, 2. pkt., at regionerne, hvis det vurderes mest hensigtsmæssigt i forhold til den samlede kapacitetsfastsættelse på afdelingerne i regionen, bl.a. kan tage hensyn til at samle flere af disse ansøgere og elever på en eller flere bestemte afdelinger, så de pågældende afdelinger får så mange elever, at afdelingerne kan få grundlag for at oprette en ekstra klasse på afdelingen.

2. Definition af eftertilmeldere

Eftertilmeldere defineres som dem ”*hvis ansøgning ikke er indgået i fordelingsrunden efter §§ 11 b – 11 j, og de ansøgere og elever, som bliver optaget på eller skifter til en gymnasial uddannelse frem til og med første uge af november*”, jf. § 11 k i lov om institutioner for almen- og almen voksenuddannelse m.v. Det følger desuden af lovbemærkningerne til bestemmelsen, at det omfatter de ansøgere, der ikke er indgået i den centrale fordelingsrunde, fx fordi de har søgt for sent eller ombestemmer sig. Af § 11 k følger dog også, at bestemmelsen ikke omhandler ”*ansøgere og elever, som bliver optaget efter § 14 i lov om de gymnasiale uddannelser*”, jf. stk. 1, sidste pkt., dvs. elever med retskrav på optagelse, der skifter institution eller uddannelse under grundforløbet.

Eftertilmeldere er således ansøgere, der ansøger eller ombestemmer sig efter den 12. april 2023. Regionsrådet i den region, hvor ansøgeren har bopæl, fordele til og med første hele uge af november de ansøgere, hvis ansøgning ikke er indgået i fordelingsrunden.

Ansøgere, der søger i perioden fra og med den 14. marts til og med den 12. april 2023, indgår i den centrale fordelingsmekanisme, dog uden mulighed for at få forrang. Disse ansøgere har desuden ikke retskrav på optagelse, da de har ansøgt for sent.

Eftertilmeldere skal også ansøge om optagelse via Optagelse.dk, og det vil ikke længere være muligt at søge optagelse direkte på ansøgerens førsteprioritetsinstitution, da regionerne som noget nyt skal fordele alle ansøgere.

3. Principper for kapacitetsfastsættelse for eftertilmeldere

Eftertilmeldere indgår ikke i de centralt fastsatte kapaciteter, som danner grundlag for fordelingen i den centrale fordelingsmekanisme, idet kapaciteterne skal være i overensstemmelse med antallet af ansøgere, der fordeles i algoritmen. Dette har særligt betydning for 2-årig hf, fordi der erfaringsmæssigt er mange eftertilmeldere på uddannelsen.

Regionen kan – efter den har fyldt eventuelle ledige pladser op inden for de enkelte udbuds endelige kapaciteter (som senest fastsættes den 15. maj) – hæve kapaciteten med det nødvendige antal elevpladser på et eller flere udbud, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere plads inden for den maksimale transporttid.

Regionerne kan hæve kapaciteterne i samme periode, der fordeles eftertilmeldere i, dvs. fra og med 2. juni til og med første hele uge af november.

4. Adgang til oplysninger i ansøgninger

Når ansøgningsfristen i Optagelse.dk er udløbet (efter den 13. marts 2023), vil det være muligt for en ansøgers førsteprioritetsinstitution at tilgå og behandle oplysninger i ansøgningen samt eventuelt at indlede en dialog med ansøgeren med henblik på tidlig afklaring om optag, herunder vurdering af særlige behov m.v.

Herved vil så mange ansøgninger som muligt fra både ansøgere, der indgår i fordelingen, og eftertilmeldere, kunne blive behandlet hurtigt, og institutionerne vil kunne sørge for, at ansøgerne bliver fulgt tæt undervejs i en vejledningsproces. Det vil bl.a. også betyde, at eftertilmelderne kan få afklaring om deres muligheder for optagelse snarest muligt efter fordelingen i den centrale fordelingsmekanisme (efter den 2. juni).

Regionerne kan først tilgå de individuelle ansøgninger fra eftertilmeldere efter den 1. maj.

Selvom det er ansøgerens førsteprioritetsinstitution, der behandler ansøgningen, er det ikke ensbetydende med, at det er førsteprioritetsinstitutionen, som ansøgeren bliver fordelt til.

5. Principper for behandling af ansøgninger fra eftertilmeldere

Det er afgørende, at behandling af ansøgninger fra eftertilmeldere foregår i en hurtig og smidig proces med henblik på at sikre, at eftertilmeldere føler sig trygge i processen, bl.a. ved løbende kontakt og information med førsteprioritetsinstitutionen.

Eftertilmeldere har ikke retskrav på optagelse, jf. §§ 7-10 i lov om de gymnasiale uddannelser. Eftertilmeldere har heller ikke mulighed for at ansøge om forrang. De har således fx ikke mulighed for i Optagelse.dk at angive, at de søger om optagelse på et særligt forløb (fx 3-årigt hf rettet mod ordblinde eller unge med særlige behov mv). Muligheden for at ansøge om forrang, herunder særlige forløb, fjernes efter ansøgningsfristens udløb (den 13. marts 2023). Såfremt en eftertilmelder har særlige behov og ønsker, skal dette anføres i et bilag, der uploades i Optagelse.dk, sådan som det også er foregået ved tidligere ansøgningsrunder.

Eftersom eftertilmeldere tidligere ofte har søgt om optagelse uden om Optagelse.dk ved blot at henvende sig til den institution, vedkommende ønskede at blive optaget på, vil institutionerne blive mødt af et nyt vejledningsbehov fra eftertilmelderne undervejs i optageforløbet. Eftertilmeldere, der henvender sig direkte til en institution for at søge optagelse, skal henvises til Optagelse.dk. Der vil dog være mulighed for, at institutionen vejleder i ansøgningsprocessen og støtter op om eleven og går i dialog om forventet mulighed for optagelse og behov for hjælpemidler i løbet af uddannelsen (SPS), mulighed for særlige forløb m.v. Det bemærkes, at denne forudgående dialog ikke sikrer ansøgeren fordeling til en given institution, men alene har til formål at understøtte ansøgeren undervejs i processen.

Den institution, som eftertilmeldereren har ønsket som sin førsteprioritet, skal via en optagelsesprøve og vurderingssamtale vurdere, om ansøgeren er optagelsesberettiget, jf. § 11-15 i lov om de gymnasiale uddannelser. På baggrund heraf orienterer førsteprioritetsinstitutionen ansøgeren om, hvorvidt ansøgeren er optagelsesberettiget. Hvis optagelsesprøve og samtale allerede har fundet sted inden fordelingen, oplyser institutionen samtidig om, at fordeling først vil finde sted i juni måned. Når fordelingen har fundet sted, orienteres ansøgeren om, hvilken institution ansøgeren er optaget på.

Hvis eftertilmeldereren søger om optagelse efter fordeling i den centrale fordelingsmekanisme har fundet sted (efter den 2. juni), kan regionen fordele ansøgeren og samtidig oplyse, hvilken institution ansøgeren er fordelt til.

6. Principper for fordelingen af eftertilmeldere

Fordelingen af eftertilmeldere skal inden for nedenstående rammer aftales i Gymnasiesamarbejdet og med institutionerne i den enkelte region, jf. pkt. 12.

En eftertilmelder skal som udgangspunkt fordeles under hensyntagen til dennes prioritetsønsker. Eftertilmelderens skal således fordeles til en af sine prioriteter inden for rammer af institutionernes eller afdelingernes kapacitet, eller til den uddannelse eftertilmelderens har ønsket som sin første prioritet på en institution eller afdeling inden for 45 minutters transporttid.

Regionsrådet kan hæve kapaciteten på et udbud på en institution eller afdeling, hvis der ikke er ledig plads inden for den allerede fastsatte kapacitet, og hvis det er nødvendigt for at tildele eftertilmeldere plads.

Regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgere og eleverne, hvis de institutioner eller afdelinger, der ligger tættest på ansøgerens bopæl, ligger i en tilstødende region, jf. lovbemærkningerne til § 11 k, stk. 2, 3. pkt. Derudover samarbejder regionerne generelt om at finde en institution eller afdeling med ledig kapacitet inden for 45 minutters transporttid fra ansøgers bopæl.

Ved fordelingen af eftertilmeldere, som er 20 år eller over, og som har søgt 2-årig hf på et VUC, vil regionen skulle tilstræbe at fordele dem til et VUC. På samme måde vil regionen skulle tilstræbe at fordele eftertilmeldere, som er under 20 år, og som har søgt 2-årig hf på et alment gymnasium, til et alment gymnasium. Hvis der ikke er ledig plads på et VUC, men ledig plads på et alment gymnasium med hf-udbud, skal regionen fordele ansøgeren, der søger VUC, til det almene gymnasium med hf-udbud. Tilsvarende kan en eftertilmelder, der søger om optagelse på et alment gymnasium med hf-udbud, der ikke har flere ledige pladser, fordeles til et VUC med ledig plads. Det afgørende er, hvor der er ledig plads på ansøgers førstprioritets uddannelsesønske inden for en transporttid på 45 minutter.

Ansøgninger fra ikke-rettidige ansøgere, der søger inden fordeling i den centrale fordelingsmekanisme, kan dog puljes (regionen samler flere ansøgninger i én behandlingsrunde) til hele klasser, såfremt regionen ønsker det, jf. pkt. 9.

7. Tidspunkter for fordeling af eftertilmeldere

Ansøgninger fra eftertilmeldere, der ansøger om optagelse, efter at fordeling i den centrale fordelingsrunde har fundet sted (efter den 2. juni), behandles af regionen løbende og minimum en gang ugentligt. Regionen

orienterer hurtigst muligt den institution, som regionen vurderer, ansøgeren skal fordeles til. I ugerne 28, 29, 30 og 42 må en længere sagsbehandlingstid forventes. Ansøgerne orienteres herom.

Da eftertilmeldere først fordeles efter fordeling i den centrale fordelingsmekanisme, kan der være eftertilmeldere, der får en plads på en institution eller afdeling, som en ansøger fordelt af den centrale fordelingsmekanisme gerne ville have haft, men ikke fik. Situationen kan opstå, hvis institutionen eller afdelingen senere får en ledig plads, hvortil eftertilmelderen fordeles, eller hvis regionsrådet hæver kapaciteten til eftertilmeldere som beskrevet i afsnit 6.

8. Principper for orientering om ledige pladser

Når en institution får en ledig plads, skal den region, hvori institutionen er beliggende, skriftligt orienteres herom hurtigst muligt.

Minimum en gang ugentligt orienterer institutionen regionen om ledige pladser. Regionen har herefter to hverdage til at danne sig et overblik over regionens ledige pladser og ansøgninger. På baggrund heraf fordeler regionen, senest den efterfølgende hverdag, de enkelte ansøgere til ledige pladser i regionen. Institutionen sender optagelsesbrev til eftertilmelderen. I ugerne 28, 29, 30 og 42 må der forventes en længere sagsbehandlingstid.

Det følger af § 11 k, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at regionsrådet samarbejder med naboregionerne om fordelingen af ansøgerne, hvis de nærmeste institutioner eller afdelinger fra ansøgerens bopæl ligger i en tilstødende region, jf. lovbemærkningerne til § 11 k, stk. 2, 3. pkt.

9. Principper for hensyn til hele klasser

Er alle pladser inden for de kapaciteter, som afdelingerne har fået fastsat, er fyldt op – kan regionen hæve kapaciteten med det nødvendige antal elever på et eller flere udbud. Det kan dog kun ske, hvis det er nødvendigt for at tildele disse ansøgere plads inden for maksimal transporttid, jf. § 11 k, stk. 2, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Regionerne vil dog, hvis det vurderes mest hensigtsmæssigt i forhold til den samlede kapacitetsfastsættelse på afdelingerne i regionen, bl.a. kunne tage hensyn til at samle flere af disse ansøgere på en eller flere bestemte afdelinger, så de pågældende afdelinger får så mange elever, at afdelingen kan få grundlag for at oprette en ekstra klasse på afdelingen.

Kapaciteten kan på den baggrund hæves både før og efter fordelingen i den centrale fordelingsmekanisme har fundet sted, men den faktiske fordeling af eftertilmeldere kan tidligst finde sted fra og med 2. juni.

Efter fordeling i den centrale fordelingsmekanisme har fundet sted, modtager regionerne ansøgninger fra eftertilmeldere drypvis. Det vil dog stadig kunne være mest hensigtsmæssigt at hæve kapaciteten så meget på en afdeling, at den har grundlag for at oprette en ekstra klasse. Derfor kan regionen pulje ansøgere til fordeling i hele klasser på de institutioner, der erfaringsmæssigt har mange eftertilmeldere. Det kan dog kun ske under forudsætning af, at de i pkt. 8 anførte frister kan overholdes.

For at leve op til det overordnede princip om, at der skal tages hensyn til eftertilmeldernes prioriteter, kan regionen, inden fordelingen af eftertilmeldere påbegyndes, pulje eftertilmeldere med samme førsteprioritet, der er indkommet i perioden 13. april til 1. juni. De berørte institutioner inddrages heri. Når fordelingen af eftertilmeldere starter den 2. juni, kan regionen på én gang hæve kapaciteten på de berørte udbud, så der bliver plads til den akkumulerede pulje af eftertilmeldere. Tilsvarende fremgangsmåde kan eksempelvis også benyttes efter ugerne 28-30 og 42, hvor det igen må forventes, at der vil være akkumuleret et vist antal eftertilmeldere.

Ved den beskrevne fremgangsmåde sikres også i et vist omfang mulighed for at tage hensyn til institutionernes ønske om en hensigtsmæssig klassedannelse (så vidt muligt hele klasser), samt ansøgenes eventuelle ønske om et bestemt uddannelsesmiljø på hf (hf på VUC hhv. et alment gymnasium).

10. Principper for fordeling af ansøgere, der ombestemmer sig

En ansøger, der ombestemmer sig, efter STIL er gået i gang med at berige de indkomne ansøgninger med transporttid m.v. efter den 12. april 2023, betragtes ikke som en ansøger, der er indgået i den centrale fordelingsrunde og behandles som eftertilmelder, jf. også definitionen heraf i pkt. 1.

Der udarbejdes særskilt procesbeskrivelse for håndtering af ansøgere, der ombestemmer sig.

Efter endelig optagelse (ultimo juni) vil der for nogle elever ikke være tale om, at eleven ombestemmer sig, men om at eleven skifter inden for rammerne af § 14 i lov om de gymnasiale uddannelser, nemlig de elever med retskrav på optagelse, der skifter mellem gymnasial institution eller uddannelse under grundforløbet.

11. Retningslinjer for, hvornår en institution må afvise at optage flere elever

Senest den 15. maj giver STUK meddelelse til alle institutioner om størrelsen af deres endelige kapacitet. Det følger af bemærkningerne til § 11 k i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., nr. 1182 af 17. august 2022, at regionen efterfølgende kan hæve kapaciteten for at skabe plads til eftertilmeldere.

En institution kan alene afvise en kapacitetshævning fra regionen, hvis den endelige kapacitet svarer til den maksimale bygningsmæssige kapacitet på en given afdeling på institutionen.

Såfremt den tildelte endelige kapacitet for en afdeling svarer til en afdelings maksimale bygningsmæssige kapacitet, vil det være hensigtsmæssigt, hvis institutionen tilkendegiver dette over for regionen inden den 1. juni, så regionen ikke hæver kapaciteten på den pågældende afdelings udbud.

Såfremt afdelingen får ledige pladser inden for den bygningsmæssige kapacitet pga. frafald, skal afdelingen orientere regionen herom, jf. pkt. 8.

12. Samarbejde mellem institutioner og regioner

Det følger af § 14 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at ”*en institution, der udbyder den 3-årige uddannelse til almen studentereksamen, uddannelse til merkantil studentereksamen, uddannelse til tekniske studentereksamen eller den 2-årige uddannelse til hf-eksamen, skal indgå i et eller flere gymnasiesamarbejder med andre institutioner, der udbyder en af disse uddannelser. En institution omfattet af lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser med udbud af den 3-årige uddannelse til almen studentereksamen eller uddannelse til hf-eksamen kan deltage i samarbejdet i det omfang, regionsrådet vurderer, at det er hensigtsmæssigt.*”

Gymnasiesamarbejdet bør så vidt muligt forberede fordelingen af eftertilmeldere, og der bør indledes en dialog mellem hver region, samt institutioner og afdelinger beliggende i regionen om det forventede behov for fordeling af eftertilmeldere. STIL har i november 2022 udsendt data over, hvor mange eftertilmeldere der erfaringsmæssigt er på udbudsniveau.

På baggrund heraf kan institutionerne og regionen i gymnasiesamarbejdet få et klart billede af, hvor der kan være overskydende kapacitet til bl.a. eftertilmeldere.

¹ Gymnasiesamarbejdet nedsættes af regionsrådet, og institutionerne inddrages i at fastsætte samarbejdets geografiske afgrænsning. Gymnasiesamarbejdet består af 1-2 repræsentanter for regionsrådet, samt 1 repræsentant for hver institution eller afdeling i det geografiske område. Regionsrådet har formandskabet for gymnasiesamarbejdet og stiller sekretariatsmæssige betjening til rådighed.

De nærmere retningslinjer for samarbejdet mellem institutioner og regioner aftales i det enkelte gymnasiesamarbejde.

13. Klage over fordeling

Eftertilmeldere har – i modsætning til rettidige ansøgere – ikke klageadgang over selve fordelingen. Eftertilmeldere må således acceptere den plads, de bliver tildelt. Eftertilmeldere kan dog klage over optagelse (se nedenfor).

Da eftertilmeldere fordeles til ledige pladser efter fordeling i den centrale fordelingsrunde, kan der være eftertilmeldere, der bliver fordelt til institutioner, som har været overansøgt, og derfor ikke har kunnet optage ansøgere, der har søgt rettidigt. Dette skyldes, at den overansøgte institution eller afdeling kan have fået ledige pladser efter fordelingen som følge af, at nogle elever har ombestemt sig, er flyttet m.v.

En rettidig ansøger vil ikke kunne få medhold i en klage, der alene vedrører spørgsmålet om, at ansøgeren ikke har fået opfyldt et højere prioritetsønske, mens en eftertilmelder har fået en ledig plads på samme institution eller afdeling.

14. Klage over optagelse

Det følger af § 35 i optagelsesbekendtgørelsen (elevfordelingsbekendtgørelsen § 23), at en klage over afslag på optagelse skal stiles til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og sendes til institutionen. Bestemmelsen har hjemmel i § 72 i lov om gymnasiale uddannelser, hvorefter klagen skal vedrøre retlige spørgsmål. Med retlige spørgsmål henvises der til overholdelse af forvaltningsloven og almindelige forvaltningsretlige principper m.v. Et retligt spørgsmål kan således f.eks. være, at institutionen i sin sagsbehandling ikke har fulgt reglerne om sagsoplysning, partshøring, begrundelse eller klagevejledning. Klager over ikke-retlige spørgsmål skal alene rettes til institutionen.